

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets De Veluwse Hoevegaerde Putten

projectnummer: 193.17.52.00.00

Onderwerp: Beknopte natuurtoets De Veluwse Hoevegaerde Putten

Datum: 17-09-2020

Inleiding

INLEIDING

Men is voornemens op het recreatiepark De Veluwse Hoevegaerde ruimtelijke ontwikkelingen uit te voeren. Het gaat hierbij om realisatie van circa 50 nieuwe recreatiewoningen. In 2012¹ en 2015 is in verband met de beoogde ontwikkelingen reeds ecologisch onderzoek uitgevoerd². In 2018 heeft een actualisatie van dit onderzoek plaatsgevonden³. Ten opzichte van deze ecologische inventarisaties is het plan gewijzigd. Het voornemen is om minder woningen te realiseren op minder locaties dan in het oorspronkelijke plan. Bovendien is de natuurwetgeving ten aanzien van stikstofdepositie en de bescherming van kleine marterachtigen gewijzigd. Daarom is een nieuwe inventarisatie uitgevoerd waarin is getoetst of de wijziging van de plannen en de gewijzigde wetgeving gevolgen heeft voor de conclusies van het eerder uitgevoerde onderzoek. De resultaten zijn in de voorliggende rapportage opgenomen. Waar relevant wordt verwezen naar de eerder uitgevoerde onderzoeken. Voor de inventarisatie is op 10 september 2020 een veldbezoek uitgevoerd. De weersomstandigheden waren half bewolkt, droog, circa 19°C en een zwakke wind.

Voorliggende notitie beschrijft de (potentiële) effecten op beschermde soorten en beschermde natuurgebieden en beoordeelt deze in relatie tot de Wet natuurbescherming⁴ (Wnb) en het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

PLANGEBIED EN PLANNEN

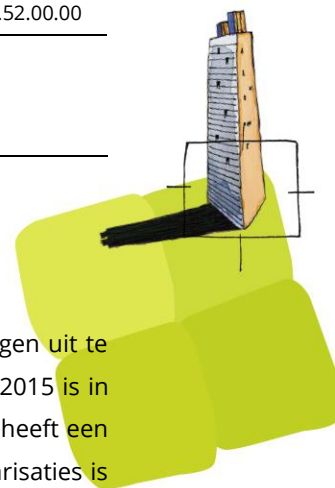
De Veluwse Hoevegaerde is een vakantiepark op de Veluwe gelegen iets ten zuiden van Putten. Het park grenst aan de oostzijde aan een bosgebied en wordt verder omgeven door landelijk gebied met

¹ BügelHajema adviseurs (2012) Toets natuurbeschermingswet uitbreiding recreatieterrein De Veluwse Hoevegaerde.

² BügelHajema adviseurs (2015) De Veluwse Hoevegaerde - Natuurparagraaf Flora- en Faunawet

³ BügelHajema adviseurs (2018) Oplegnotitie actualisatie De Veluwse Hoevegaerde

⁴ De Wet Natuurbescherming is sinds 1 januari 2017 van kracht en vervangt de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998.

vakantieparken en woonerven. De plannen voor De Veluwe Hoevegaerde bestaan uit de realisatie van circa 50 nieuwe recreatiewoningen binnen het vakantiepark. Hiervoor zijn, verspreid over het park, enkele terreindelen aangewezen (zie figuur 1). De betreffende delen zijn: aan de noordzijde een speelveld met gazon en een strook verruigd grasland, aan de oostzijde een strook met gazon, aan de westzijde een gebied met grasland en verruigd grasland met wat opslag van jonge bomen en struiken en een eiland met verruigd grasland dat in gebruik is als uitlaatplaats voor honden. Bebouwing, oppervlaktewater en oudere bomen ontbreken op de te bebouwen terreindelen. Wel zijn elders op het park bebouwing, oppervlaktewater en bomen aanwezig, onder andere nabij de ontwikkellocaties. Bij uitvoering van het plan wordt de vegetatie verwijderd en grond vergraven. Er vinden geen werkzaamheden aan bebouwing, oppervlaktewater en bomen plaats.

Figuur 1. Vakantiepark De Veluwe Hoevegaerde met de locaties waar nieuwe recreatiewoningen worden gerealiseerd (rode omlijning). (bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl).

Noordelijke locatie (speelveld) , 10 september 2020

Westelijke locatie (grasveld nabij waterpartij) en eiland (hondenuitlaatgebied), 10 september 2020)

Oostelijke locatie (gazon, 10 september 2020)

Soortbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna⁵ (NDFF) (© NDFF - 16 september 2020 11:05:07) blijkt dat binnen een straal van een kilometer rond het plangebied verschillende beschermde diersoorten bekend zijn. Het gaat hierbij voornamelijk om amfibieën en reptielen, zoogdieren en vogels met jaarrond beschermde nesten. Het grote aantal beschermde soorten dat uit de directe omgeving bekend is, heeft mede te maken met de ligging van het plangebied nabij Natura 2000-gebied Veluwe. Een groot deel van de soorten is niet in het plangebied te verwachten. In onderstaande tekst worden de relevante soorten behandeld.

Planten

Beschermde planten zijn tijdens het veldonderzoek niet aangetroffen en worden gezien de terreinomstandigheden (voedselrijkdom en beheer) ook niet ter plaatse verwacht. Op de grasvelden zijn onder andere de volgende niet-beschermde soorten aangetroffen: bijvoet, boerenwormkruid, grote brandnetel, witte klaver, madelief, smalle weegbree, duizendblad, Jacobskruiskruid, kleine ooievaarsbek en diverse grassen. De opslag van jonge bomen en struiken bestaat uit soorten als ruwe berk, zomereik, ratelpopulier, wilg en meidoorn.

Vleermuizen

Vleermuisverblijfplaatsen kunnen worden uitgesloten vanwege het ontbreken van oudere bomen en bebouwing. Deze kunnen wel elders op het park en in de omgeving van het plangebied voorkomen.

⁵ Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

De te bebouwen gazons en graslanden en de opgaande groenstructuren daarlangs fungeren naar verwachting wel als foerageergebied en mogelijk als onderdeel van een vliegroute. Gelet op de ruime beschikbaarheid van doorgaande groenstructuren in de directe omgeving, gaat het hierbij niet om een essentieel onderdeel van een vliegroute of foerageergebied. Te verwachten zijn soorten als gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis.

Grondgebonden zoogdieren

In de graslanden is geschikt leefgebied aanwezig voor een aantal algemene grondgebonden zoogdiersoorten, zoals huisspitsmuis, egel en veldmuis. Het gaat om algemeen voorkomende soorten waarvoor in de provincie Gelderland een vrijstelling geldt van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Uit de omgeving van het plangebied zijn de niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdiersoorten eekhoorn, boommarter das en wild zwijn bekend (NDFF). Eekhoorn is tijdens het veldbezoek waargenomen langs de Krachtighuizerweg aan de oostrand van het plangebied. Tijdens het eerder uitgevoerde onderzoek in 2018 zijn ook foerageersporen aangetroffen op het park in de vorm van aangevreten dennenappels. Op de locaties waar de bouw van woningen is voorzien, zijn echter geen grotere bomen aanwezig. Deze delen van het plangebied hebben daarom geen functie voor eekhoorn. Hetzelfde geldt voor boommarter, die eveneens is aangewezen op plekken met bomen.

Sporen die duiden op de aanwezigheid van das zijn niet aangetroffen. Wel waren tijdens het veldbezoek in het gazon op de oostelijke bouwlocatie wroetsporen van wild zwijn aanwezig. Aan deze zijde van het park was een gat in het hek ontstaan wat ten tijde van het veldbezoek al gedicht was. Het terrein is normaal gesproken niet toegankelijk voor wild zwijn, doordat het terrein door een hek wordt omgeven. Het plangebied vormt dan ook geen essentieel onderdeel van het foerageergebied van wild zwijn. In de omgeving is in ruime mate toegankelijk leefgebied van hoge kwaliteit aanwezig.

Kleine marterachtigen zijn niet bekend uit de omgeving van het plangebied (NDFF). Het is echter niet uitgesloten dat deze op het vakantiepark voorkomen. Voor onder meer wezel zijn de bosschages en struweelranden goed geschikt. De gazons op de ontwikkellocaties zijn ongeschikt voor kleine marters. De wat ruigere graslanden worden eveneens jaarlijks gemaaid, zodat deze ook geen permanent leefgebied vormen. Vaste verblijfplaatsen zijn niet te verwachten. Vergeleken met de grote beschikbaarheid van hoogwaardig leefgebied elders op het park, vormen deze graslanden ook hooguit marginaal geschikt foerageergebied voor kleine marters.

Broedvogels

Uit de directe omgeving van het onderzoeksgebied zijn verschillende vogelsoorten bekend waarvan de nestplaatsen jaarrond beschermd zijn (NDFF). Vanwege het ontbreken van bebouwing en grotere bomen op de te ontwikkelen locaties, kunnen nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten

echter uitgesloten worden. Tijdens het onderzoek in 2018 zijn ook elders op het park geen nesten van jaarrond beschermde broedvogels aangetroffen in de bomen. Door de aanwezigheid van (menselijke) verstoring is het vakantiepark voor de meeste broedvogels met een jaarrond beschermd nest ook niet geschikt als leefgebied. Op het vakantiepark zijn tijdens het veldonderzoek in 2018 wel meerdere exemplaren huismus waargenomen. Voor deze soort vormen de te bebouwen graslanden mogelijk een klein deel van het foerageergebied. Voor deze soort is in de hagen en groenstroken buiten de ontwikkellocaties echter veel hoogwaardiger foerageergebied voorhanden.

Het is niet uitgesloten dat in de struiken en opslag van jonge bomen op de te ontwikkelen locaties enkele meer algemeen voorkomende broedvogels als merel, winterkoning en tijtjaf broeden. De nesten van deze soorten zijn uitsluitend tijdens het broedseizoen beschermd.

Reptielen

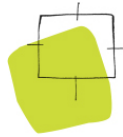
Op de te bebouwen locaties die bestaan uit gazon en verruigd grasland zijn geen geschikt leefgebied voor de uit de omgeving bekende soorten hazelworm, levendbarende hagedis en zandhagedis. Buiten de te bebouwen locaties is enige struikheidevegetatie langs bos- en struweelranden aanwezig, grotendeels gelegen in de schaduw van bomen en struiken. Vooral nog zijn deze terreindelen ongeschikt voor reptielen en is de aanwezigheid van reptielen niet te verwachten. Op termijn kunnen deze terreindelen door verdere (natuur)ontwikkeling wel geschikt worden.

Amfibieën en vissen

Op de te bebouwen delen van het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig, zodat geen sprake is van voortplantingswater van amfibieën. Wel is rond het eiland aan de westzijde van het plangebied een waterpartij aanwezig. Deze waterpartij kan voortplantingsbiotoop vormen voor enkele algemene amfibieën, zoals de uit de omgeving bekende bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. De aangrenzende bosschages kunnen overwinteringsbiotoop vormen voor deze soorten waarvoor in de provincie Gelderland een vrijstelling geldt van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. De gazons en graslanden vormen naar verwachting geen belangrijk landbiotoop voor deze soorten.

Ongewervelden

Tijdens het veldonderzoek zijn in het onderzoeksgebied geen beschermde ongewervelden aangetroffen. Deze zijn op basis van het ontbreken van geschikt leefgebied en/of het ontbreken van waarnemingen (NDFF) ook niet te verwachten in het plangebied.

TOETSING

Als gevolg van het plan gaan geen nesten van vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen of verblijfplaatsen van vleermuizen en niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdiersoorten verloren. De te bebouwen delen van het plangebied vormen geen hoogwaardig foerageergebied voor de te verwachten soorten. Hoogwaardig foerageergebied op het park in de vorm van bosschages, struweelranden en groenstroken blijft volledig behouden. Ook is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate hoogwaardig leefgebied voorhanden. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten, vleermuizen en niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdieren door verlies van foerageergebied treden niet op.

Voor de te verwachten broedvogels op de te bebouwen locaties kan men ervan uitgaan dat geen verbodsbepalingen worden overtreden mits vernietiging en verstoring van broedgevallen van vogels wordt voorkomen. Dit kan door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt evenwel dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli duurt.

Als gevolg van het plan kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en grondgebonden zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Gelderland. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Negatieve effecten op beschermde soorten uit de soortgroepen planten, reptielen, vissen en ongewervelden treden niet op als gevolg van de ontwikkelingen.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden, geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN - voormalig Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. In de provincie Gelderland wordt het NNN Gelders Natuurnetwerk (GNN) genoemd. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het GNN is voor provincie Gelderland uitgewerkt in Omgevingsvisie Gelderland en de Omgevingsverordening Gelderland (provinciaal ruimtelijk natuurbeleid).

GROENE ONTWIKKELINGSZONE

Vanuit de Omgevingsverordening Gelderland worden behalve de GNN-gebieden ook gebieden aangewezen als Groene Ontwikkelingszone. In gebieden die zijn aangewezen als Groene Ontwikkelingszone worden geen grootschalige ontwikkelingen mogelijk gemaakt, maar kleinschalige ontwikkelingen die niet leiden tot een significante aantasting van de kernkwaliteiten van het gebied zijn wel toegestaan.

INVENTARISATIE

Het plangebied ligt direct naast een bosgebied dat onderdeel vormt van Natura 2000-gebied Veluwe. Deze gronden zijn tevens aangewezen als GNN. De gronden in of direct om het plangebied vormen geen onderdeel van de Groene Ontwikkelingszone.

TOETSING

De meeste potentiële effecten op het naastgelegen Natura 2000-gebied en GNN-gebied Veluwe bij uitbreiding van het aantal recreatiewoningen op het vakantiepark zijn reeds in de natuurtoets in 2012 uitgewerkt. Uit de toets blijkt dat het plan niet leidt tot significant negatieve effecten op het Natura 2000- en GNN-gebied, mits de aanlegwerkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden. Dit is een voorwaarde die ook al volgt uit de soortenbescherming van de Wnb.

Ten opzichte van 2012 is de beoordeling van stikstofdepositie op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden gewijzigd. Daarom is een nieuwe stikstofberekening uitgevoerd. Uit de stikstofberekening blijkt dat het plan niet leidt tot een toename van stikstofdepositie van meer dan 0,00 mol N/ha/jaar in stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden wanneer intern gesaldeerd wordt, waarbij het bestaande zwembad en een bestaande woning van het gas af worden gehaald. Omdat hierbij sprake is van interne saldering, is een vergunning van de Wnb nodig. Deze vergunning is op 21 augustus 2020 aangevraagd.

Conclusie

Voor een toetsing aan de Wnb en het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is op basis van het uitgevoerde veldbezoek (d.d. 10 september 2020) en het raadplegen van bronnen, gelet op de aard van het plan, een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

Uit de inventarisatie komt naar voren dat nader onderzoek naar beschermde soorten of het aanvragen van een ontheffing van de Wnb niet nodig is. In verband met de soortbescherming van de Wnb is het nodig om bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels.

Nader onderzoek in het kader van gebiedsbescherming (Wnb en provinciaal ruimtelijk natuurbeleid) is niet nodig. Wel is een vergunning van de Wnb voor beschermde gebieden aangevraagd, aangezien voor stikstof intern gesaldeerd moet worden. Het plan is niet in strijd met de gebiedenbescherming van de Omgevingsverordening Gelderland.